

it.¹⁸⁹ A britek, mégsem akarván teljesen érzéketlennek látszani, követték az Egyesült Államok példáját. Amikor Sidney Silverman alsóházi tag, a Zsidó Világkongresszus brit szekciójának elnöke felvetette a magyarországi zsidóellenes intézkedések kérdését, Anthony Eden külügyminiszter (a későbbi Lord Avon) összeköttetésbe lépett az amerikai elnökkel. Március 30-i közleményében hangsúlyozta, hogy a „zsidók üldözése egészen példátlan borzalmakkal és erőteljességgel folyik” és ő is szólt a szövetségesek elhatározásáról, hogy az igazságszolgáltatás kezére adják az ilyen bűnök valamennyi elkövetőjét. Roosevelthez hasonlóan Eden is felhívta a „Németországgal szövetséges vagy tőle megszállt országokat, hogy csatlakozzanak a további üldözések meggátolásához, és működjenek együtt az ártatlanok védelmében és megmentésében”¹⁹⁰.

A szövetségesek figyelmeztetési és nyilatkozatai egyáltalán nem voltak hatással a zsidótlanítást végrehajtó nácikra és magyar bérenceikre. Mialatt azok valóra váltották terveiket, a WRB belefogott egy mentéssel kapcsolatos akciósorozatba, melyről kiderült, hogy nem járt semmi haszonnal, legalábbis ami a vidéki zsidókat illeti. A WRB újra figyelmeztette a magyarokat (április 12-én), felderítette, hogy a jugoszláv partizánok fennhatósága alatt álló területeken menekülési útvonalakat lehet kiépíteni, kapcsolatba lépett a törökökkel átutazóvízumok kiadása érdekében, és követelte, hogy akinek valamilyen észak- vagy dél-amerikai köztársaság által kiadott iratai vannak, az részesüljön e nemzetek minden jogában és kiváltságában. Azt az elgondolást alapul véve, hogy a külföldiek hivatalos vagy nem hivatalos minőségben való jelenléte mérséklő hatású lehet, a WRB felkérte a Nemzetközi Vöröskeresztet (március 25-én), hogy „küldjön hathatós képviselőt Magyarországra az üldözésnek kitétt csoportok létének megoltalmazására”. Május 25–26-án, a tömeges deportálásokról szóló jelentések kézhezvétele után, a WRB utasította az ankarai, berni, liszaboni, madridi és stockholmi amerikai missziót, hogy bírják rá a semleges államok kormányait: „a legegységibb emberiség nevében tegyenek azonnali lépéseket a magyarországi diplomáciai és konzuli személyzet létszámának lehető legnagyobbra való növelésére, és e személyeknek az egész ország területére való szétküldésére”¹⁹¹.

A WRB-nek a külföldi megfigyelők jelenlétéhez fűzött várakozásai sajnos alaptalannak bizonyultak. A nácik szándéka, az NVK és a semleges államok húzódozása és a diplomáciai jegyzékváltásokkal elfecsérelt idő mind a zsidók ellen dolgozott. Amikorra Wallenberg július 9-én megérkezett, a vidék zsidótlanítása már befejeződött, és Horthy leállította a deportálásokat.

A WRB segítő és mentő műveleteinek határt szabott a politikai alap, amelyre épült: nem tehetett semmiféle olyan intézkedést, amely ellentét-